

<https://doi.org/10.31891/2415-7929-2023-27-21>

УДК 811.161.2'373

ПАВЛУШЕНКО О. А.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ КОНЦЕПТУ «РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА» В УКРАЇНСЬКОМУ ІНФО-МЕДІЙНОМУ ПРОСТОРІ ВОЄННОГО ПЕРІОДУ

У статті викладені результати дослідження семантичного поля концепту «російсько-українська війна» на матеріалі публікацій провідних українських інформаційних інтернет-ресурсів. Описані основні тематичні групи вербалізаторів змістових компонентів мовно-ментального конструкту, визначено частотність слововживань кожної лексичної одиниці, аналітичного семолексу чи словосполучення і на цій основі реконструйовано структурну модель концепту.

Ключові слова: концепт, мовно-ментальний конструкт, семантичне поле, тематична група, змістовий компонент, мовна картина світу, інформаційні інтернет-ресурси.

PAVLUSHENKO O.

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskiy State Pedagogical University

THE SEMANTIC FIELD OF THE “RUSSIAN-UKRAINIAN WAR” CONCEPT IN THE UKRAINIAN INFOMEDIA SPACE OF THE WAR PERIOD

The article presents the results of the study of the "Russian-Ukrainian war" concept semantic field based on the material published by leading Ukrainian informational Internet resources. The researched concept is important in the modern conceptual sphere. It will keep a special place in the picture of the world of the Ukrainians' next generations.

Content analysis and statistical analysis were used as the main research methods. The second one was implemented with the Google search engine tools that specialized in the mathematical calculation of the frequency of language units use.

The analysis of the semantic organization of the concept of "Russian-Ukrainian war" is based on the theoretical foundations of the field conception. Since the verbal explication of the concept of "Russian-Ukrainian war" in the info-media space goes beyond the linguistic grouping, united by paradigmatic semantic relations between words, and is determined by a non-linguistic situation that has various aspects, the description of this linguistic and mental construct is carried out in terminology semantic field. It has been determined the analytical semolex, which is the titular name of the concept – a full-scale Russian invasion of Ukraine. Moreover, it was found that the content of the linguistic and mental construct objectifies the semantic field, in which the thematic groups of language embodiments of the main content components are clearly distinguished: "aggressor", "defenders of Ukraine", "weapons", "Ukrainians at war", "actions occupiers", "crimes of the occupiers", "consequences of the war", "tragedies of the war", "events of the war", "international reaction to the Russian-Ukrainian war". Lexical units, analytical semolexes, and word combinations belonging to thematic groups do not occupy the same positions in the structural model of the studied concept. Eleven nominations represent the core of the linguistic and mental image of the Russian-Ukrainian war in the Ukrainian picture of the world. It is supplemented and detailed by the core zone of the concept, which includes twenty-eight verbalizers of the conceptual features of the Russian-Ukrainian war, which are currently relevant in the public consciousness of Ukrainians.

Key words: concept, semantic field, linguistic and mental construct, picture of the world, information Internet resources

Постановка проблеми у загальному вигляді

та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Концептуалізації в людській свідомості підлягають всі фрагменти дійсності, які є доступними для пізнання, аналізу й оцінювання. Результати когніції формують концепти, які створюють у ментальному просторі як індивіда, так і спільноти картину світу, що є відображенням об'єктивного світу. У лінгвістичній традиції сформувався розуміння, що концепти належать до «ментальних або психічних ресурсів свідомості й тієї інформаційної структури, яка відображає знання й досвід людини»; це «оперативна змістова одиниця пам'яті, ментального лексикону, концептуальної системи і мови мозку.., усієї картини світу, відображеної в мозку людини». Концепти поєднують відомості про те, що «індивід знає, припускає, думає, уявляє про об'єкти світу» [6, с. 365].

Провідником дослідника в концепт стає вербальне втілення останнього, тому доречним говорити про концепти як мовно-ментальні конструкти. Мовне вираження концептів зумовлює зацікавлення цим феноменом лінгвістів, яке має такі основні напрями – лінгвокогнітивний, лінгвокультурологічний, психолінгвістичний. Активізація наукового інтересу до механізмів вербальної експлікації ментальних образів фрагментів дійсності лежить у площині вивчення онтологічної єдності людина – мислення – мова, що визначає антропоцентричний характер сучасної лінгвістичної парадигми.

Аналіз досліджень та публікацій

Теоретико-методологічним підґрунтям для вивчення концептів як мовно-ментальних феноменів стали праці вітчизняних мовознавців В. Жайворонка, В. Кононенка, О. Селіванової, А. Мойсієнка, Л. Ставицької, М. Скаба, Т. Вільчинської, Н. Іваненко, А. Приходька, Т. Рудюк, Л.В. Засекіної, С.В. Засекіна та ін.. До актуальних питань сучасних лінгвістичних досліджень належать особливості лексико-семантичного чи асоціативного поля окремого концепту, його змістова наповнення, вербалізовані аксіологічні

характеристики концептуалізованого фрагменту дійсності, пов'язані з національним світоглядом, системою духовних цінностей, естетичних традицій представників певної лінгвокультури, про що свідчать праці Т. Вільчинської, Л. Венедиктової, У. Карпенко-Іванової, О. Колесник, О. Кузьменко, П. Нікітіної, Г. Яворської, Н. Бойка, Н. Скрипник, Т. Врублевської, О. Хомчак, А. Горобець, І. Голубовської, Ю. Томчаковської, Ж. Краснобаєвої-Чорної, Н. Плотнікової та інших науковців. Переважно розвідки українських дослідників у царині лінгвоконцептології зосереджені на аналізі особливостей мовомислення авторів художніх творів, індивідуальних мовних картин світу окремих особистостей, ментальних стереотипів представників певних спільнот – вікових, етнічних, професійних, гендерних тощо, що уможлиблює вивчення «особливостей мовної концептуалізації культурного простору» [1, с. 299].

Формулювання цілей статті

Важливим сектором мовно-концептуальної картини світу виступає національний інфомедійний простір, який володіє необмеженими можливостями концептуалізації в колективній свідомості соціуму фрагментів суспільної дійсності і як чинник, і як знаряддя, і як канал трансляції. Концептосфера української інформаційної картини світу потребує уваги дослідників у галузі лінгвокогнітології як динамічна стихія, що активно реагує на процеси й події в житті молодшої політичної нації, яка переживає період свого формування у важких умовах боротьби за право реалізовувати давні державотворчі прагнення, за право суверенного вибору історичного шляху й своїх супутників на ньому.

Об'єктом пропонованої розвідки став концепт «російсько-українська війна», **предмет** дослідження визначає семантична організація змісту цього мовно-ментального конструкту в інфомедійному просторі України у період від 24 лютого 2022 до початку 2023 року.

Мета полягає у визначенні основних тематичних груп вербального вираження концепту «російсько-українська війна», які репрезентують ключові змістові компоненти цього фрагменту об'єктивної дійсності в інформаційних текстах українських новинних інтернет-ресурсів.

Як основні **методи** дослідження використані контент-аналіз і статистичний, останній зrealізований із застосуванням інструментів пошукової системи Google, спеціалізованих на математичному підрахунку частотності вживання мовних одиниць.

Матеріалом для дослідження слугували новинні публікації, розміщені упродовж періоду від 24 лютого 2022 року до початку лютого 2023 на україномовних інформаційних електронних ресурсах Радіо Свобода, Espresso TV, Українська правда, Радіо NV, Дзеркало тижня, Суспільне, Interfax – Україна, УНІАН.

Виклад основного матеріалу дослідження

Аналіз семантичної організації концепту «російсько-українська війна» ґрунтується на теоретичних засадах концепції поля, яка, попри свою давність і досить ґрунтовну розробленість, не демонструє абсолютної цілісності й одноставності трактування у середовищі лінгвістів.

У вітчизняній лінгвістичній традиції превалює розуміння лексико-семантичного поля як структурованого фрагменту лексичної підсистеми мови, який «утворюють лексичні одиниці, які вступають у взаємні внутрішньомовні, зовнішньомовні і позамовні відносини» [5]. У процесі лінгвістичного аналізу лексико-семантичного поля «розкриваються діалектичні зв'язки між мовними явищами і немовною дійсністю», і що є надзвичайно цінним «виявляються особливості мовної свідомості, розкриваються її національно-специфічні риси» [Там само].

Деяко іншим є підхід лінгвістів, які оперують поняттям семантичне поле і поділяють семантичні поля на «два їх типи: предметні та понятійні. Елементи предметного поля об'єднуються згідно з їх належністю до однієї предметної області (денотата). Понятійне (сигніфікативне) поле поєднує слова за їх належністю до однієї сфери уявлень (понять)» [7]. Ідея семантичних полів лежить у площині розмежування лексичного значення як лінгвістичної ознаки і екстралінгвістичних ознак, які «орієнтовані на понятійну, предметно-тематичну сферу та інші сфери». [Там само]. За логікою цієї концепції, організуючим елементом семантичного поля «може виступати поняття, тема, певна ситуація», а підґрунтям для об'єднання лексичних одиниць у польову структуру можуть виступати не тільки родо-видові парадигматичні відношення між ними, а й темпоральні, локальні, інструментальні, асоціативні та ремінісцентні. [Там само]. Тому «елементи семантичного поля об'єднані в першу чергу позамовно...» [4, с.75].

Оскільки вербальна експлікація концепту «російсько-українська війна» в інфо-медійному просторі виходить за межі лексичного угруповання, об'єданого парадигматичними семантичними відношеннями між словами, і визначається позамовною ситуацією, яка має різноаспектні вияви, то вважаємо доцільним опис цього мовно-ментального конструкту у термінології семантичного поля. Кваліфікуємо досліджуване семантичне поле як понятійне, оскільки у його структурній організації виділяються окремі тематичні групи, синонімічні ряди, семантичні опозиції, які об'єктивують концептуальні ознаки російсько-української війни як події, що розгортається в часі й просторі, і створюють власне зміст цього мовно-ментального конструкту.

Номінація концепту охоплює переважно аналітичні семолекси: *повномасштабне російське вторгнення в Україну* (1 610 000), *російсько-українська війна* (71 000), *повномасштабне вторгнення Росії в Україну* (41 600), – серед яких за частотністю вживання в українському інфомедійному просторі очевидної

переваги (1 610 000 вживань) набув перший, який можна вважати титульною назвою. Сміслоутворюючим компонентом цього номінативного словосполучення з виразною аксіологічною семантикою є іменник «вторгнення», похідний від дієслова «вторгнутися» – ‘те саме, що вдиратися, вриватися’ [2, с.165], перебуває в синонімічних відношеннях зі словами «навала», «нашестья», «напад», «загарбання» [3].

Застосування методу контент-аналізу до вивчення новинних публікацій авторитетних українських інформаційних інтернет-ресурсів уможливило виокремлення найбільш помітних тематичних груп лексичних одиниць й словосполук, які визначили змістове наповнення концепту «російсько-українська війна» в суспільній свідомості українців у період з кінця лютого 2022 р. до середини лютого 2023 р.. Статистичні інструменти пошукової системи Google дозволили встановити частоту використання кожної з виявлених номінацій в комунікативному просторі України (подаємо цифрами в дужках).

Тематичну групу, яка вербалізує змістовий компонент концепту «російсько-українська війна» – «агресор» становлять переважно словосполучення: *російські окупанти* (273 000), *російські загарбники* (187 000), *російські окупаційні війська* (138 000), *Росія-агресор* (27 600). На позначення окупантів в українському інфомедійному просторі побутує також номен *рашисти* (59 300), що є продуктом деривації на словотвірній основі іменника *Russia* в англійській транскрипції – [ˈrʌʃ]. Це ремінісценція іменника «фашисти», яка актуалізує в свідомості реципієнтів події Другої світової війни, проводячи смислово паралель між діями російських окупантів в ХХІ столітті і фашистських загарбників у 40-их роках минулого століття. Спорадично в інформаційних текстах вживається предикативне сполучення *РФ спонсор тероризму* (767), що втілює ключову концептуальну ознаку російсько-української війни – терористичну сутність дій путінської Росії на теренах України. До вербалізаторів змістового компоненту «агресор» ми схильні також відносити графічні знаки *Z* і *V*. Букву латинського алфавіту *Z* окупанти використовують для позначення східних сил РФ, а графемою *V* маркують підрозділи морської піхоти [8, с. 17]. Однак на тлі геноцидальних дій російської армії проти цивільного українського населення ці графічні знаки набули певної конотації, ставши ремінісценцією смислів, пов’язаних із злочинами проти людяності нацистських окупантів у часи Другої світової війни: в 1941 році в концентраційному таборі Заксенхаузені німецькі нацисти створили зону "Stazion Z", де знищували в’язнів; позначку *V* носили тільки старші партійні офіцери СС, чорний або срібний шеврон на правому рукаві партійної сорочки був почесним знаком, бо його власник вважався вірним ідеям НСРПН.

Тематична група, що втілює змістовий компонент концепту «російсько-українська війна» – «захисники України» представлена назвами: *ЗСУ* (8 360 000), *Збройні сили України* (19 900), *наші бійці* (2 400), *добровольці* (259 000), *сили ТрО* (13100), *українська армія* (1370). У цій групі виділяється назва легендарного підрозділу Національної гвардії України – *полк «Азов»* (10 300), бійці якого своєю героїчною стійкістю й жертвністю в обороні Маріуполя неодноразово створювали інформаційні приводи для емоційного обговорення в публічному комунікативному просторі України. Окремим знаковим номеном у цій тематичній групі є антропонім *Валерій Залужний* (25 7000) – прізвище й ім’я генерала, Головнокомандувача Збройних сил України, члена Ради національної безпеки і оборони України.

Тематичну групу експлікації змістового компонента «українці у війні» визначають слова «волонтери», «донати», «воля», «прощатися», «вдова», «звільнити»: *волонтери передали* (898 000), *вдалося звільнити від окупації* (631 000), *донати українців* (30 200), *незламна воля українців* (15 200), *процалися із загиблим військовослужбовцем* (10 700), *вдова героя* (5 320), *Україна переламала хід війни з Росією* (1 630).

Тематична група словесного втілення змістового компонента «зброя» об’єднала назви: *танки* (2 350 000), *винищувачі* (145 000), *Patriot* (71 300), *системи ППО* (54 900), *НІМАРС* (48 400), *ЗПК* (41 400), *БПЛА «Байрактар»* (18 000), *ПРК «Джавелін»* (8 370), *крилаті ракети «Калібр»* (7 120), *танки «Леопард»* (6 950), *літаки Ф16* (4 550), *дрони «Шахед»* (3 490), *ударні вертольоти Мі-35М* (3 080), *винищувачі Су-30СМ* (1 410), *протикорабельна ракета Х-22* (250). В епіцентрі обговорення української спільноти у певні періоди цієї війни по чергово посідали почесне місце збройові назви «Джавелін», «Байрактар», НІМАРС, Patriot, танки, танки «Леопард».

Окремим змістовим компонентом досліджуваного концепту «російсько-українська війна» є смерть. Основним експлікатором виступає дієслово «загинути»: *від обстрілів загинули* (2 550 000), *загинули жителі* (204 000), *число українських дітей, які загинули у війні Росії проти України росте* (98 600), *через російські обстріли загинула дитина* (74 800), *загинули внаслідок ракетного удару* (58 800).

У тематичній групі лексичного вираження змістового компонента «дії окупантів» помітно переважають слова і аналітичні семолекси «обстріляти», «влучити», «атака», «зруйнувати», «знищити», «руйнація», «викрадені», «викрасти», «бійня», «завдати удару», «здійснити наліт»: *росіяни обстріляли* (1 590 000), *Плани росіян знищити Україну* (95 200), *ракета РФ влучила в житловий будинок* (82 900), *окупанти обстріляли* (70 700), *атака російськими ракетами інфраструктури України* (69 200), *Росія ... намагається утвердити терор* (62 900), *російські окупанти зруйнували* (54 400), *були викрадені російськими військовими в Україні* (33 000), *наказ захопити Донбас до березня: Путін знову переоцінює можливості армії РФ* (6 530), *влаштували там бійню* (6 340), *Росія здійснила пуски дронів по Україні* (3 870), *російські окупанти завдали удару крилатими ракетами* (3 750), *РФ спрямована на знищення права України на існування* (2 630), *Росія заперечує цілеспрямовану атаку на цивільних* (964), *літаки окупантів здійснили наліт* (631), *Мета Кремля – руйнація України* (513), *РФ викрадає с/г техніку та зерно на окупованих територіях* (327), *російська*

авіація скинула надпотужну бомбу (241), на тимчасово окупованих територіях російський ворог вивозить (234).

До тематичної групи, що вербалізує змістовий компонент «злочини окупантів» належать словосполучення з смислоутворюючими лексичними компонентами «убити», «убивство», «розстріляти», «розстріляні», «депортувати», «депортація», «злочини», «допит», «катувати», «тортури», «геноцид», «етноцид», «знищення»: *військові злочини росіян* (2 120 000), *росіяни обстріляли житлові будинки* (345 000), *окупанти катували* (224 000), *обстріляли громаду* (80 200), *росіяни обстріляли цивільне населення* (73 700), *російські окупанти з артилерії обстріляли місто* (54 600), *російські війська атакували цивільні об'єкти* (14 700), *окупанти продовжують депортувати людей* (12 800), *російські вбивці забрали життя* (9 710), *не просто війна, а злочин проти людства* (9 170), *рашисти вбили дитину* (5 090), **російські війська і далі атакують мирне населення** (4 960), *відкривали вогонь по мирних населених пунктах* (4 600), *воєнні злочини РФ проти культурної спадщини України* (4 570), *ворог використовує дітей для прикриття* (4 070), *дії російської армії в Україні геноцид українського народу* (3 670), *вчинення на території України злочинів російськими військовослужбовцями* (3 440), *обстріл евакуаційної колони* (2 690), *країна-терорист воює проти мирного населення* (2 240), *депортували українських дітей на територію Російської Федерації* (2 270), **неповнолітніх українців, яких убила Росія** (1 730), *насильницька депортація українців* (1 700), *свідчення звірств та воєнних злочинів Росії* (1 540), *вбивство росіянами дитини, яка прожила лише два дні* (1 140), *на звільненій частині виявили тіла розстріляних мирних жителів* (580), *тортури і жорстокі допити полонених українських військових* (324), *злочини російських окупантів на сексуальному підґрунті* (247), *російські війська завдали удару по машині ремонтників* (182), *етноцид українців й нищення самоідентифікації* (173).

Тематична група, що об'єктивує змістовий компонент «наслідки війни», об'єднує конструкції, смислоутворюючими елементами яких є слова та словосполучення «втрати», «повітряна тривога», «поранені», «вимушені переселенці», «екологічна загроза», «ракетний удар», «постраждати», «вщент зруйнувати», «знищені», «окупована територія»: *втрати людей* (1 710 000), *повітряна тривога* (62 500), *поранені внаслідок ракетного удару* (45 200), *вимушених переселенців* (41 200), *під ударом російських терористів мирні райони* (17 500), *у знищеному будинку були цивільні люди* (15 100), *снаряди влучили в житлові будинки* (13 900), *через російську агресію постраждали об'єкти культурної* (6 340), *армія РФ створила екологічну загрозу* (3 030), *російська ракета вщент зруйнувала житловий будинок* (2 470), *«русифікація» окупованих територій* (2 100), *російські ракети влучили у передмістя* (1 860), *ракети влучили на територію однієї з громад* (1 820), *ворожий снаряд прилетів на подвір'я будинку* (160).

Тематична група, що втілює змістовий компонент «трагедії війни», містить переважно назви міст, які стали місцями розгортання трагічних подій, пов'язаних з загибеллю мирних жителів і вражаючими злочинами окупантів проти людяності: *облога російською армією Маріуполя* (527 000), *Буча, Ірпінь, Гостомель – це трагедія XXI століття* (365 000), **масові поховання в місті Ізюмі** (133 000), *бучанська різанина, або геноцид у Бучі* (68 300), *трагедія в Дніпрі* (26 100), *російські війська скинули бомбу на будівлю драмтеатру у Маріуполі* (6 530).

Тематична група експлікації змістового компонента «події війни»: *24 лютого* (5 780 000), *наступ росіян на Бахмут* (3 930 000), *наступ російських військ на Київ* (2 790 000), *окупанти відходять від Києва* (101 000), *Азовсталь* (22 400), *звільнення Харківщини від окупантів* (8 610), *Запорізька АЕС окупована росіянами* (7 320), *визволення Херсона* (3 170), *деокупація Херсона* (2 390).

Тематичну групу, яка виражає змістовий компонент досліджуваного концепту, – «міжнародна реакція на російсько-українську війну» сформували слова «Рамштайн», «допомога», «санкції», «спецтрибунал»: *Україна одержала військову допомогу* (9 660 000), *надання Україні військової допомоги* (2 050 000), *пакет санкцій проти Росії* (89 200), *Україна одержала зброю від партнерів* (51 400), *створення спецтрибуналу* (8 740), *на американській авіабазі "Рамштайн"* (2 460)).

На підставі даних, одержаних застосуванням методів контент-аналізу та статистичного, можемо реконструювати зміст концепту «російсько-українська війна», що сформувався в суспільній свідомості українців і знайшов вербальне втілення в інформаційному просторі в період з 24 лютого 2022 р. до середини лютого 2023 р.. До ядрової зони досліджуваного мовно-ментального конструкту відносимо ті вербальні експлікатори, які виявили частотність понад мільйон вживань: *24 лютого* (5 780 000), *повномасштабне російське вторгнення в Україну* (1 610 000), *ЗСУ* (8 360 000), *наступ російських військ на Київ* (2 790 000), *наступ росіян на Бахмут* (3 930 000), *Україна одержала військову допомогу* (9 660 000), *надання Україні військової допомоги* (2 050 000), *військові злочини росіян* (2 120 000), *втрати людей* (1 710 000), *танки* (2 350 000), *росіяни обстріляли* (1 590 000). У приадровій зоні перебувають вербалізатори, що мають частотність більше тисяч слововживань: **масові поховання в місті Ізюмі**, *через російські обстріли загинула дитина, загинули жителі, облога Маріуполя, волонтери, «Азовсталь», геноцид у Бучі, Ірпінь, Гостомель, деокупація Херсона, звільнення Харківської області, Валерій Залужний, Patriot, літаки Ф16, крилаті ракети, російські окупаційні війська, добровольці, дрони «Шахед», донати українців, плани росіян знищити Україну, окупанти з артилерії обстріляли місто, росіяни обстріляли житлові будинки, окупанти катували, вимушені переселенці, санкції проти Росії, трагедія в Дніпрі, повітряна тривога, відхід окупантів від Києва, HIMARS, Україна одержала зброю від партнерів, створення спецтрибуналу*. На периферії концепту знаходяться такі

його вербальні втілення, частотність вживання яких становить кілька сотень: *Запорізька АЕС, депортація українців, армія РФ створила екологічну загрозу, етноцид українців й нищення самоідентифікації, Росія заперечує цілеспрямовану атаку на цивільних, «русифікація» окупованих територій.*

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Проведене дослідження дозволяє висновкувати, що за рік тривання російсько-української війни (з кінця лютого 2022 р. до середини лютого 2023 р.) в колективній свідомості українців сформувався цілісний концепт цього фрагменту об'єктивної дійсності, який отримав свою титульну назву – *повномасштабне російське вторгнення в Україну*. Змістове наповнення мовно-ментального конструкту об'єктивує семантичне поле, у якому чітко виокремлюються тематичні групи мовних втілень основних змістових компонентів: «агресор», «захисники України», «зброя», «українці у війні», «дії окупантів», «злочини окупантів», «наслідки війни», «трагедії війни», «події війни», «міжнародна реакція на російсько-українську війну». Лексичні одиниці, аналітичні семолекси та словосполучення, які належать до тематичних груп, займають не однакові позиції в структурній моделі досліджуваного концепту. Одинадцять номінацій репрезентують ядро мовно-ментального образу російсько-української війни в українській картині світу. Доповнює його й деталізує приядрова зона концепту, до якої належать двадцять вісім вербалізаторів концептуальних ознак російсько-української війни, які наразі є актуальними в суспільній свідомості українців. Концепт «російсько-українська війна», поза всяким сумнівом, є важливим в концептосфері сьогодення, особливе місце він зберігатиме і в картині світу наступних поколінь, тому неодноразово буде об'єктом наукових розвідок, зокрема й у царині когнітивної лінгвістики.

Література

1. Вільчинська Т. П. Концептуалізація сакрального в українській поетичній мові XVII–XVIII ст.: монографія. Тернопіль: Джура, 2008. 424 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української літературної мови: 25000 / уклад. та голов. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2000. 1728 с.
3. Всесвітній словник української мови. URL: <https://uk.worldwidedictionary.org/>
4. Гешко Н. Лексико-семантичне поле як системно структурне утворення та методи його дослідження. Актуальні питання суспільних наук та історія медицини. 2014. №2. С.73-78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apcnim_2014_2_14
5. Дашкова К. В. Поняття «лексико-семантичне поле» і його структура. URL: <http://www.sci-notes.mgu.od.ua/archive/v33/13.pdf>
6. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства: підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2006. 424 с.
7. Лупенко Тетяна Семантика польових структур у контексті аналізу мовної картини світу URL: http://www.chnu.edu.ua/res/chnu.edu.ua/period_vudannia/web13/pdf/2012_1/Tetiana_Lupenko.pdf
8. Меленті Є.О., Курчагін М.В., Євтушенко І.В. Озброєння та військова техніка сил вторгнення Російської Федерації. Сухопутна компонента. Довідник. Харків: Інститут підготовки юридичних кадрів для СБУ, 2022. 87 с.

References

1. Vilchynska T. P. Kontseptualizatsiia sakralnogo v ukrainskii poetychnii movi KhVII–KhVIII st.: monohrafiia. Ternopil: Dzhura, 2008. 424 s.
2. Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi literaturnoi movy: 25000 / uklad. ta holov. red. V. T. Busel. Kyiv; Irpin: Perun, 2000. 1728 s.
3. Vsesvitnii slovnyk ukrainskoi movy. URL: <https://uk.worldwidedictionary.org/>
4. Heshko N. Leksyko-semantychne pole yak systemno strukturne utvorennia ta metody yoho doslidzhennia. Aktualni pytannia suspilnykh nauk ta istoriia medytsyny. 2014. №2. S.73-78.
5. Dashkova K. V. Poniattia «leksyko-semantychne pole» i yoho struktura. URL: <http://www.sci-notes.mgu.od.ua/archive/v33/13.pdf>
6. Kocherhan M. P. Osnovy zistavnoho movoznavstva: pidruchnyk. Kyiv: Vydavnychiy tsentr «Akademiiia», 2006. 424 s.
7. Lupenko Tetiana Semantyka polovykh struktur u konteksti analizu movnoi kartyny svitu. URL: http://www.chnu.edu.ua/res/chnu.edu.ua/period_vudannia/web13/pdf/2012_1/Tetiana_Lupenko.pdf
8. Melenti Ye.O., Kurchahin M.V., Yevtushenko I.V. Ozbroiennia ta viiskova tekhnika syl vtorhnennia Rosiiskoi Federatsii. Sukhoputna komponenta. Dovidnyk. Kharkiv: Instytut pidhotovky yurydychnykh kadriv dlia SBU, 2022. 87 s.